

Ferðumst saman – Niðurstöður samráðs

Ferðumst saman, stöðugreining og tillögur til stefnu í almenningssamgöngum milli byggða var opin til samráðs í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum island.is frá 14. febrúar 2019 til 7.mars 2019.

Alls bárust 69 umsagnir í gáttina. Yfirlit yfir það hvernig þær skiptust niður á málefni má sjá í töflunni hér fyrir neðan. Rétt er að benda á það að margar umsagnirnar náðu yfir fleira en eitt málefni.

Málefni	Fjöldi umsagna
Flug til Hafnar í Hornafirði	42
Flug til Þórshafnar og Vopnafjarðar	13
Þjónustuveita	5
Staða ferðaþjónustu / aðstaða í KEF	4
Aðgengi fatlaðra	2
Vöruflutningar í almenningssamgöngum	2
Brothættar byggðir	2
Hringtenging aksturs	2
Umferðaröryggismál	1
Rekstrarstyrkur frá ESB	1

Alls bárust umsagnir varðandi 21 málefni en eins og sést í töflunni sneri yfirgnæfandi hluti þeirra að tillögum til hagræðingar í flugi til Hafnar í Hornafirði annars vegar og til Vopnafjarðar og Þórshafnar hins vegar. Umsagnir vegna umfjöllunar um aðgengi fatlaðra, stöðu ferðaþjónustu og aðstöðu við Keflavíkurflugvöll voru þess eðlis að verkefnishópurinn taldi eðlilegt að fundað væri sérstaklega með umsagnaraðilum.

Hér eftir verður gerð grein fyrir inntaki helstu athugasemda.

- **Flug milli Reykjavíkur og Hafnar í Hornafirði**

Umsagnir sem bárust varðandi málið voru á þá leið að hugmyndum til hagræðingar í flugi var mótmælt. Helstu röksemdir sem bent var á voru m.a. að almenningsvagnar gætu ekki tryggt viðmið um 3,5 klst. samþættan ferðatíma til höfuðborgarsvæðisins eins og það birtist í samgönguáætlun, almenningsvagnar frá Höfn til Reykjavíkur séu lítið notaðir og að vegsamgöngur séu hættulegar m.a. vegna slæms ástands innviða. *Helsta röksemd að baki tillögu um heildstæða hagræðingu í almenningssamgöngutengingu milli Hafnar og Reykjavíkur var sú að þar væru tveir styrktir ferðamátar í samkeppni. Verkefnishópur telur að margar þær röksemdir sem borist hafa til stuðnings flugtengingunni séu réttmættar, sérstaklega m.t.t. 3,5 klst. viðmiðsins. Því er lagt til að umfjöllun í stefnu muni taka mið af því og ekki verði þar gerð tillaga um hagræðingu í flugi. Viðmið í þá átt að forðast samkeppni milli styrktra ferðamáta yrði þá frekar mætt í endurskoðun á leiðarkerfi almenningsvagna.*

- **Flug til Þórshafnar og Vopnafjarðar**

Umsagnir sem bárust varðandi málið voru á þá leið að hugmyndum til hagræðingar í flugi var mótmælt. Helstu röksemdir sem bent er á eru m.a. að samtengd ferð

almenningsvagna til Húsavíkur og flugs þaðan til Reykjavíkur gæti ekki tryggt 3,5 klst viðmið um samþættan ferðatíma eins og það birtist í samgönguáætlun, að rekstur almenningsvagna hafi verið reyndur og ekki gengið á svæðinu, vegir séu slæmir og færð á vetrum geri akstur hættulegan, án flugsamgangna sé erfiðara að fá sérfræðimenntað fólk til starfa á svæðinu og að flugsamgöngur séu mikilvægar til þess að tryggja aðgengi íbúa að heilbrigðisþjónustu.

Verkefnishópur getur ekki tekið undir alla þá þætti sem gagnrýndir eru í umsögnum. Vegalengd frá Þórshöfn til Húsavíkur er um 160 km og frá Vopnafirði til Egilsstaða eru um 130 km. Flugtími frá hvorum staðnum til Reykjavíkur eru um klst. Ástæður þess að akstur almenningsvagna hætti til Þórshafnar árið 2017 var ákvörðun Eyþings til þess að bregðast við miklum hallarekstri í öllu þeirra leiðarkerfi. Einnig verður að teljast líklegt að slæm veður og færð hafi ekki einungis áhrif á vegsamgöngur heldur einnig á flug. Tölur frá rekstraraðilum sýna að frá 2012 til 2016 varð mikill samdráttur á notkun þessara flugleiða. Alls fóru samtals um 2.700 farþegar árið 2012 en árið 2016 voru þeir orðnir 1.050. Rétt er að taka fram að frá 2016 til 2018 var viðsnúningur og fjölgaði farþegum aftur á þessu árabili um tæp 36%, skv upplýsingum frá rekstraraðila. Á sama tíma styrktist flug til Húsavíkur mikið, fór úr tæpum 6.600 farþegum árið 2012 í tæpa 20.400 farþega árið 2016. Uppi hafa verið vangaveltur að þróun þessara leiða haldist í hendur, þ.a. íbúar á NA horninu hafi farið að aka beint til Húsavíkur í stað þess að fljúga frá Þórshöfn/Vopnafirði. Hugmyndin hafi því gengið út á það að veita íbúum almenningssamgöngutengingu í beina flugið frá Húsavík og Egilsstöðum og um leið tengja staði sem eru ótengdir í dag, t.d. Kelduhverfi, Kópasker, Raufarhöfn og Bakkafjörð.

Það er þó ljóst af þeim umsögnum sem bárust að íbúar og hagsmunaaðilar á svæðinu vilja hafa flugleiðina áfram opna og hafa efasemdir um að akstur veiti ásættanlega þjónustu.

Lagt er til að tillögur muni breytast á þann hátt að svo stöddu verði ekki lagt til að hætt verði að styrkja flug milli Akureyrar og Þórshafnar og Vopnafjarðar. Staðan verði greind betur og m.a. kannað með nákvæmari hætti hverjar ferðavenjur og óskir íbúa eru.

- **Aðgengi fatlaðra**

Umsagnir um aðgengi fatlaðra bentu á það að almenningssamgöngur milli byggða eru að mestu leiti lokaðar hreyfihömluðu fólki. Ísland hafi í gegnum alþjóðasamninga undirgengist skuldbindingar í þá átt að tryggja aðgengi fatlaðra að m.a. almenningssamgöngum. Ferðapjónusta fatlaðra sé einungis í boði innan sveitarfélaga, en ekki á milli þeirra. Sömuleiðis var bent á mikilvægi þess að við upplýsingagjöf þyrfti að taka tillit til sérþarfa ákveðinna hópa, þ.m.t. sjónskertra. Verkefnishópurinn er sammála því sem kemur fram í umsögnum að auka þurfi umfjöllun um stöðu fatlaðra og bæta aðkomu þeirra inn í stefnumörkun almenningssamgangna milli byggða. Ljóst er að verkefnið skarast við aðra þjónustu við fatlaða á verkefnasviði annarra ráðuneyta. **Lagt er til að sett verði af stað vinna við að greina betur stöðu fatlaðra og leiðir til úrbóta, mögulega með þátttöku annarra ráðuneyta sem málið varðar. Tekið verður þar mið af lagalegum skuldbindingum, fyrri greiningum sem unnar hafa verið auk ábendinga frá hagsmunaaðilum.**

- **Almenningssamgöngur og ferðapjónusta**

Umsagnir frá hagsmunaaðilum í ferðapjónustu snúa aðallega að umfjöllun um samkeppni tímabundins hópferðaaksturs yfir sumarmánuði og almenningsvagna reknir á ársgrundvelli. Einnig er þar gerðar athugasemdir við umfjöllun um aðstöðu almenningsvagna og ferðapjónustu við Keflavíkurflugvöll.

Verkefnishópurinn tekur undir að orðalag umfjöllunarinnar verði endurskoðað, meðal annars með tilliti til umsagna.

- **Upplýsingagátt**

Umsagnir sem bárust varðandi þjónustugáttina voru í þá átt að hvatt var til þess að hún væri tilbúin fyrir árið 2022. Strætó bs. sendi inn umsögn þar sem bent var á að rökrétt væri að þjónustuveita væri þróuð út frá núverandi kerfi Strætó. Einnig var áréttað að heildaráætlun um þjónustuveitu væri unnin með öllum aðilum málsins.

Lagt er til að samgönguráðuneytið muni draga upp meginlínur varðandi þá virkni og þjónustu sem upplýsingagáttin skal veita. Vegagerðinni verði falið að koma þjónustunni á laggirnar og reka fyrir hönd ríkisins í samræmi við það.

Umsagnir bárust um fleiri atriði en sérstaklega eru tíunduð hér að ofna. Viðbrögð við þeim voru metin hvert fyrir sig. Sumar þeirra leiða til breytinga í stöðuskjali og stefnu en aðrar nýtast margar hverjar í frekari greiningar- og stefnumótunarvinnu til framtíðar.

Uppfært skjal – [Ferðumst saman, stöðumat og valkostir](#) hefur verið birt á vef Stjórnarráðsins. [Stefna í almenningssamgöngum milli byggða](#), sem byggir á henni er nú orðin hluti af og fylgiskjal með tillögu að samgönguáætlun 2020-2034 sem nú er til meðferðar á Alþingi.